

Zooskeolojik alışmalar

Zooskeolojik çalışmalarda seçilebilecek konular řu şekilde sıralanabilir:

1. Genel diyet
2. Av stratejileri, belirli türler üzerinde zelleşme
3. Yararlanılan hayvan türleri
4. Sağlanan besin miktarı
5. Besin elde edilmesindeki tercihler ve sınırlamalar
6. İkincil rn elde edilme potansiyeline sahip türler
7. Kasaplık, kesim ve parçalama teknikleri
8. Yabani türlerin evcil türlere oranı (varsa)
9. Kırsal ekonomi (iftilik ve tarımla ilgili tüm safhalar)
10. Hayvancılık ekonomisi

Seçilecek konu ozmlenecek sorunlar ve varılmak istenen hedeflere paralel olarak değişebilir. Çalışmayı yapacak araştırmacı, ilgi alanı ve amaçları doğrultusunda seçeceği konu ve buna bağlı olarak yöntemlerini belirlemek durumundadır. Yukarıda sıralanan konuların araştırılması sonucunda ortaya çıkarılması mümkün olabilecek sonuçlar ve üzerinde yorum yapılabilecek konulardan bazıları şunlardır:

1. Yerleşimin yapısı ve kemiklerin ele geçtiği dolguların durumu
2. Yerleşimin jeolojisi ve topoğrafyası ile ilgili veriler
3. Dolgu birikiminin kültürel (insan aktiviteleri sonucu) olup olmadığının anlaşılması
4. Bitkiler ve molskler gibi diğer biyolojik çalışmalarla ilgili ipuçları
5. Temsil edilen hayvan türleri ve bu türlerin minimum birey sayıları

6. Kesme ve parçalama gibi kasaplık aktiviteleri ile ilgili izler
7. Hayvanların boyutlarının saptanması ve popülasyonların genel boyut ortalamaları
8. Hayvanların cinsiyetlerinin saptanması
9. Hayvanların yaşlarının saptanması ve özellikle ölüm yaşının hesaplanması
10. Hastalık ve sakatlık gibi hayvan topluluklarını etkileyen olayların saptanması
11. Yerleşimin iskan edilme süresiyle ilgili ipuçları
12. Yerleşimde mevsimlik konaklamanın olup olmadığı konusunda veriler
13. Av konusunda bir tercih yapılıp yapılmadığı (boyut, cinsiyet ya da yaşla ilgili)
14. Buluntuların ya da tabakaların yaşlandırılması konusunda ipucu ve destek
15. Diğer arkeolojik buluntuların ve teknolojinin yorumlanması konusunda yardım.

Görüldüğü gibi zooarkeoloji, araştırmacılara geniş ufuklar sunabilen ve paleoekolojinin yeniden canlandırılması çabalarına çok önemli katkılar sağlayabilen bir araştırma alanıdır. Ancak, önemle üzerinde durulması gereken konu şudur: Prehistorik insanın yaşam mücadelesi, kaynakları ve çevresinin resmedilebilmesi için sadece arkeolojik buluntulardan yola çıkmak sınırlı bilgiler vereceği gibi, sadece hayvan kalıntılarına dayanarak birtakım sonuçlara varmaya çalışmak da doğru bir yaklaşım olmayacaktır.

Bu yüzden arkeolojik araştırma ve yaklaşımların tamamıyla maddesel varlıklar üzerine odaklanmaması, veri kaynağı olma potansiyeline sahip tüm alanlarla işbirliği yapılması ve teknolojinin sunduğu üstünlüklerden yararlanılarak çok geniş tabanlı bir yapı oluşturulması gerekmektedir. Çünkü günümüzde arkeolojik buluntuların incelenmesiyle elde edilme olasılığı olmayan birtakım verilere, hiç umulmadık başka bir uzmanlık alanından yapılacak katkılara sahip olma olasılığı vardır. Bu mantıktan yola çıkarak arkeolojiye katkı sağlayabilecek tüm

alanlardaki araştırmaların desteklenmesi ve gerekliliği bugün dünyada tartışması bile yapılmayan konular arasındadır.

Kullanılan Kaynak: A. L. Atıcı- (1998) “Zooarkeoloji: Amacı, Yöntemleri ve Arkeoloji’deki nemi”, *DTCFD*, Vol.38-1, 2, Ankara.